

N:o 18.

Ank. till Riksd. Kansli den 9 Mars 1871, kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under Riksdagens
Nionde Hufvudtitel.

(2:dra U. A.)

Af Nionde Hufvudtitelns tvänne afdelningar fastställdes den ena eller *Pensionsstaten* vid sistlidne riksdag till 633,357 R:dr 99 öre. Den andra afdelningen, innefattande *Allmänna indragningsstaten*, beräknades för innevarande år till 892,842 R:dr 1 öre, deruti inbegripna indelta räntor och ersättning för indragna räntor 2,729 R:dr 72 öre, indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag 151 R:dr 75 öre samt 30 kubikfot 2 kannor oindelt spannmål, efter 2 R:dr 10 öre kubikfoten, utgörande 63 R:dr 42 öre; hvadan alltså denna hufvudtitels slutsumma i nu gällande Riks-stat uppgår till 1,526,200 R:dr.

Pensionsstaten.

1:o. Sedan Rikets Ständer vid 1862—1863 årens riksdag, med bifall till främställt nådigt förslag om bildande af en pensionsanstalt för fartygsbefälhafvare, styrmän och annat sjöfolk, medgifvit, att till en sådan pensionsanstalt finge af tullmedlen utgå ett emot den så kallade föringen ungefärligen svarande belopp, hvilket skulle bestämmas i förhållande till lästetalet af de fartyg, till hvilkas besättningar föring ut-

Ang. förhöjning af anslaget till Handelsflottans pensionsanstalt.

Bih. till Riksd. Prot. 1871. 4 Saml. 1 Afd. 11 Häft.

gått och med detta efter vissa grunder ökas, så att, enär lästetalet af de till utrikes sjöfart under de sistförflutna åren begagnade svenska fartyg uppgått till emellan 110,000 och 120,000 läster, anslaget för det dåvarande fastställdes till 24,000 R:dr, eller närmast det belopp, som föringen vid denna tidpunkt utgjorde, men framdeles blefve ökad med 1,000 R:dr för hvarje fullt femtusental utöfver 120,000, hvarmed lästetalet å sådana fartyg kunde komma att tillväxa; så och efter det Kongl. Maj:t, som, på grund af Rikets Ständers ofvanberörda beslut, den 29 Januari 1864 förordnat om inrättande af en dylik pensionsanstalt och för densamma utfärdat reglemente, vid 1865—1866 årens riksdag äskat, att ofvannämnda belopp, 24,000 R:dr, måtte såsom *förslagsanslag* å Nionde hufvudtiteln uppföras under rubrik: »Bidrag till handelsflottans pensionsanstalt, att af tullmedlen direkte utgå», blef denna nådiga framställning af Rikets Ständer på det sätt bifallen, att beloppet, 24,000 R:dr, uti 1867 års Riks-stat uppfördes, men icke såsom förslagsanslag utan under benämning af *reservationsanslag*, hvilken egenskap anslaget fortfarande bibehållit, äfven sedan det till följd af indragning utaf anslaget till Handels- och sjöfartsfonden vid 1869 års riksdag höjdes med ett belopp af 50,000 R:dr, motsvarande det förut från nämnda fond till pensionsanstalten utgående bidrag.

Enligt hvad nu af det den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden (Bil. n:o 6 pag. 61 och 62) inhemtas, hade Statskontoret hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmält, hurusom direktionen öfver pensionsanstalten, hvilken för hvartera af åren 1867 och 1868 från Generaltullstyrelsen utbekommit hela det beviljade anslaget, 24,000 R:dr årligen, derjemte under sistnämnda år uppburit ett belopp af 1,000 Rdr, såsom tillökning i 1867 års anslag; och då pensionsanstalten jemlikt det fördensamma utfärdade reglemente, tillförsäkrats att, i enlighet med ofvannämnda beräkningsgrund, från statsverket utbekomma ifrågavarande ersättning (för den s. k. föringen), men det för ändamålet i Riks-staten uppförda reservationsanslag, såsom sådant, icke finge öfverskridas, hade Statskontoret ansett den i 1867 års anslag uppkomna bristen böra öfverföras till sådana förskott, hvilka borde hos Riksdagen till ersättande anmälas; hvarjemte Statskontoret hemställt, det Kongl. Maj:t måtte hos Riksdagen göra framställning derom, att ifrågavarande anslag i öfverensstämmelse med de för dess beräknande af Riksdagen bestämda grunder finge uppföras såsom förslagsanslag.

Då lästetalet af de i utrikes sjöfart använda svenska fartyg på de sednare åren så tillvuxit, att berörda lästetal, som vid 1862—1863 årens

Riksdag antogs till 120,000 svåra läster (69,120 nyläster), enligt Kommerskollegii berättelser, uppgått år 1868 till 73,438 nyläster och år 1869 till 81,196 dylika läster, så syntes ock den del af det för pensionsanstalten nu uppförda anslag, som utgjordes af omförmälda, föringen motsvarande belopp, efter beräkning af ofvannämnda lästetal för år 1869 böra förhöjas med 4,000 R:dr; och har Kongl. Maj:t derföre föreslagit, att det för *Handelsflottans pensionsanstalt* nu uppförda, af tullmedlen direkte utgående *reservationsanslaget* måtte med 4,000 R:dr förhöjas till 78,000 R:dr, och att samma anslag tillika måtte uppföras såsom *förslagsvis* beräknadt i den mening, att den utbetalning till nämnda pensionsanstalt, som på grund af anslaget må ega rum, skall, utöfver de 50,000 R:dr, som vid 1869 års riksdag beviljades i stället för det till pensionsanstalten förut utgående bidraget från Handels- och sjöfartsfonden, utgöra, såsom motsvarande den s. k. föringen, dels 24,000 R:dr och dels derjemte 1,000 R:dr för hvarje fullt tal af 2,880 nyläster (5,000 svåra läster), hvarmed lästetalet å svenska i utrikes sjöfart använda fartyg öfverstiger 69,120 nyläster (120,000 svåra läster).

Då af den i statsrådsprotokollet meddelade utredning ådagaläggas, att det belopp, hvarmed Handelsflottans pensionsanstalt eger att från statsverket utbekomma ersättning för den s. k. föringen, är, enligt Rikets Ständers af Kongl. Maj:t stadfästade beslut, beroende af lästetalet utaf de i utrikes sjöfart använda svenska fartyg, har den benämning af reservationsanslag, som hittills varit fastad vid ifrågavarande bidrag till pensionsanstalten, synts Utskottet mindre lämplig, hvarföre Utskottet, som funnit den nu föreslagna förhöjningen i anslagets belopp vara af motsvarande tillökning i lästetalet af utrikes gående fartyg påkallad, hemställer,

att Riksdagen måtte Kongl. Maj:ts ofvanberörda nådiga framställning bifalla och alltså såsom bidrag till Handelsflottans pensionsanstalt, att af tullmedlen direkte utgå, å Nionde hufvudtiteln uppföra ett *förslagsanslag* å 78,000 R:dr.

2:o. Under omförmälände, hurusom vid föregående riksdagar förslag blifvit framställda derom, att Staten skulle helt och hållet befrias från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjenstemän, derigenom att åt desse bereddtes tillfälle till inträde i en allmän lifförsäkrings- och pensionsanstalt, men att ett hinder för dessa förslags genomförande ansetts förefinnas i den omständigheten, att någon på erkänt goda och pröfvade grunder inrättad och under behöriga kontroller förvaltd anstalt

Ang. pensions-
väsendets ord-
nande.

för lifröntors meddelande icke funnes att tillgå, har Herr J. A. Haze-
lius uti en inom Första Kammaren väckt, till Utskottet hänvisad mo-
tion (N:o 6) fästat uppnärksamhet å följande af motionären framställda
allmänna grunder, nemligen:

att det hitintills från statsverket utgående bidrag till Civilstatens
pensionsinrättning, eller dess tjenstemannafond, måtte fortfarande be-
viljas endast under vilkor, att i nämnda inrättning bereddnes delaktighet
jemväl för andra civila stater, som ej ega pensionsrätt;

att rätt till understöd för allmänna enke- och pupillfonden icke
vidare måtte tillkomma dem, som äro pensionsberättigade från enskilda
enke- och pupillfonden eller ega motsvarande tillgång till uppehälle;

att för de få, som sålunda komma i åtnjutande af denna fond,
nemligen enkör efter män, hvilka först vid framskriden ålder blifvit
civila embetsmän och således ej delaktiga i den civila pensionskassan
— pensionen måtte bestämmas mera efter barnens antal och boets till-
gångar och mindre med afseende på mannens rang;

att den del af anslaget till »allmänna enke- och pupillfonden», som
således icke mera tages i anspråk till sitt hitintills varande ändamål,
må användas till grundfond för en lifrönteanstalt för alla civila tjen-
stemän;

att inom Civilstatens pensionsinrättning en särskild lifrönteanstalt
bildades för alla civila tjenstemän, och att dess förvaltning af pensions-
inrättningen bekostades;

att alla, som till civil tjenst befordras, sedan en sådan lifröntean-
stalt blifvit inrättad, skulle vara förbundne att der årligen insätta ett
visst belopp, exempelvis 3 procent, af lönen;

att de vid afgång ur statens tjenst berättigades, jemte nuvarande
pension från Civilstatens pensionsinrättning, åtnjuta den lifränta, hvar-
till deras insatser genom ränta, andel i arfsvinst och grundfondens af-
kastning lemnade tillgång; och

att, om tjensteman afgår ur tjenst före uppnådda 65 lefnadsår
eller inträde i lifrönteklassen, han sjelf eller, om han med döden afgår,
hans arfvinge eller rättsinnehafvare måtte ega utbekomma det insatta
kapitalet, utan tillagd ränta;

hvarjemte motionären, för den händelse det sålunda utvecklade
förslaget lyckades tillvinna sig afseende, anhållit, att Riksdagen beha-
gade hos Kongl. Maj:t göra underdånig framställning om ett sådant ord-
nande af det civila pensionsväsendet, att, utan statens betungande, em-
bets- och tjenstemän, i stället för pension å allmänna indragningsstaten,
måtte beredas tillfälle till en motsvarande lifränta i Civilstatens pen-

sionsinrättning; att de civila stater, som icke ega delaktighet i denna pensionsinrättning, måtte vinna en sådan, samt att nämnda inrättning måtte undergå ombildning efter de i motionen anförda grunder, som Riksdagen funne för godt godkänna.

Härförutom har Utskottet från Andra Kammaren erhållit remiss å tvänne motioner i samma ämne, den ena (N:o 41) af Herr *Lars Persson* från Westmanlands län, som föreslagit, »att Riksdagen måtte i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t behagade tillse, om icke staten skulle kunna helt och hållet befrias från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjenstemän, derigenom att åt desse bereddtes tillfälle att i en allmän lifförsäkrings- eller pensionsanstalt vinna inträde, dels genom att för ändamålet använda befintliga besparingar i Civilstatens pensionsinrättning, dels genom af embets- och tjenstemännen skeende insättningar, hvilka insättningar må, om så befinnes oundgängligen nödigt, till en början af staten bekostas, och att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda och för Riksdagen föreslå de åtgärder, som för det afsedda ändamålets vinnande äro erforderliga»; och den andra (N:o 92) af Herr *Jöns Andersson* från Mahmöhus län, hvilken hemställt, »att Riksdagen måtte anhålla, att Kongl. Maj:t behagade tillse, om icke staten skulle kunna helt och hållet befrias från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjenstemän, och att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda lämpligaste sättet för pensionsväsendets ordnande på sådant sätt, att pensioneringen icke allt framgent blefve beroende af statsanslag, samt till Riksdagen aflåta de förslag, som af en dylik utredning och af öfriga förekommande omständigheter kunna föranledas.»

Sedan Rikets Ständer, i underdånig skrifvelse den 27 Februari 1858 annäلت, att de, vid behandlingen af de till Nionde Hufvudtiteln hörande frågor, funnit dittills gällande pensionsförfattningar, såsom i viss mån bristfälliga, behöfva omarbetas, med anledning hvaraf och då det syntes nödigt, att de i särskilda författningar spridda stadganden angående pensionsväsendet blefve i en enda sammanförda, Rikets Ständer anhållit, att en revision af nämnda stadganden måtte företagas och förslag till ändamålsenligt ordnande af pensionsväsendet uppgöras och för Rikets Ständer framläggas, tillsatte Kongl. Maj:t den 19 Juni 1858 en särskild komité, med uppdrag att, efter granskning af de stadganden, som låge till grund för pensions erhållande af allmänna medel eller af särskilda, utaf staten understödda pensionsinrättningar, uppgöra och till Kongl. Maj:t i underdånighet aflemna förslag till ett ändamålsenligt ordnande af pensionsväsendet i allmänhet. Den 27 September 1862 afgaf komitéen betänkaude i ämnet, och sedan ej mindre civilsta-

tens fullmäktige än äfven direktionen för Civilstatens pensionsinrättning häröfver inkommit med infordrade underdåniga utlåtanden, är denna fråga på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning ännu beroende.

Beträffande tjenstemännens pensionering hafva sedermera vid de tre senaste riksdagarne motioner blifvit väckta i helt olika syften. Sålunda behandlades af Stats-Utskottet vid 1868 års riksdag trenne motioner, innefattande följande förslag, nemligen, dels »att Riksdagen måtte besluta, att de till pension från Civilstatens pensionsinrättning berättigade embets- och tjenstemän, hvilka hädanefter anmälde sig till erhållande af pension från allmänna indragningsstaten, icke skulle af statsverket utbekomma större del af den dem tillkommande pension, än det belopp, hvarmed densamma öfversköte den pension, som för den pensionssökande embets- eller tjenstemannen funnes i reglementet för Civilstatens pensionsinrättning bestämd, och hvilken han skulle ega att uti nämnda inrättning lyfta»; dels »att pensionsväsendet inom riket borde ordnas på sådant sätt, att Riksdagen icke behöfde ingå i pröfning af hvarje särskild persons behof utan i det ställe anslå en rund summa årligen till understöd för de redan bildade eller framdeles uppkommande pensionsföreningarne»; dels ock »att inga pensioner i framtiden skulle utbetalas af statsmedlen, utan hvarje embets- och tjensteman åläggas att till pensionsinrättningarna göra så stora inbetalningar under sin tjenstetid, att såväl han sjelf som hans hustru och barn kunde komma i åtnjutande af nödig pension, utan att staten dermed betungades vid erhållande af afsked eller inträffadt dödsfall.» Med anledning deraf att ofvanberörda komités förslag ännu var beroende på nådig pröfning, ansåg dåvarande Stats-Utskottet, att någon förändring i förevarande hänseende icke lämpligen borde ifrågasättas, förrän en allmän reglering af pensionsväsendet kunde åstadkommas; och motionerna föranledde icke heller någon åtgärd från Riksdagens sida.

Med anledning af åtskilliga vid 1869 års riksdag väckta motioner hemställde Stats-Utskottet, att Riksdagen måtte anhålla, att Kongl. Maj:t behagade tillse, om icke staten skulle kunna helt och hållet befrias från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjenstemän, derigenom att åt desse bereddes tillfälle att i en allmän liffförsäkrings- och pensionsanstalt vinna inträde mot afgifter, som till en början borde af staten bekostas, för att sedermera af tjenstemännen sjelfva utgöras emot viss tillökning i aflöningen, och att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda lämpligaste sättet för tillvägabringande af en sådan liffförsäkrings- och pensionsanstalt, samt till Riksdagen aflåta de förslag, som af en dylik utredning samt af öfriga förekommande omständigheter kunde

föranledas. Detta förslag blef af Första Kammaren förkastadt, men af Andra Kammaren godkändt, med den förändring att de deri förekommande orden »emot viss tillökning i aflöningen» skulle ur förslaget utgå.

Vid sista riksdagen stannade äfven Kamrarna i olika beslut rörande detta ämne, i det att Första Kammaren afslog åtskilliga motioner derom att staten borde befrias från bestyret med civila tjänstemäns pensionering, hvaremot Andra Kammaren godkände enahanda skrifvelse-förslag, som vid föregående riksdag af Kammaren beslutades.

Hvilka än anledningarna till tjänstemännens pensionering af staten från början må hafva varit, torde väl icke kunna förnekas, att staten genom beviljande af en dylik förmån kunnat undgå en högre aflöning till tjänstemännen, då dessa icke behöft vara betänkte på sin utkomst efter det de blifvit uttjente, likasom tjänstemännen af samma anledning kunnat åtnöjas med en lägre aflöning.

Båda dessa synpunkter böra derföre tagas i betraktande, om man afser att praktiskt lösa frågan om tjänstemännens pensionering och vill undgå att lemna den i dess nuvarande skick. Att, på sätt föreslaget blifvit, bereda tjänstemännen tillfälle till inträde i en allmän lifförsäkrings- och pensions-anstalt genom insättningar, hvilka skulle af staten bekostas, skulle, enligt Utskottets förmenande, föranleda större utgifter, än dem staten nu får för pensioneringen vidkännas. Att deremot ålägga tjänstemännen att utom det bidrag till Civilstatens pensionsinrättning, som de redan äro pligtiga att utgifva, dessutom skatta till en ny lifränteanstalt, synes äfven hafva sina betänkligheter. Utan att derför ifrågasätta någon allt för stor rubbning i de nuvarande förhållanden, har Utskottet likväl trott en lindring i statens utgifter för pensioneringen kunna åvägabringas derigenom, att Civilstatens pensionsinrättning så ordnades, att densamma kunde öfvertaga hela bestyret med civila tjänstemäns pensionering. Af den utredning angående nämnda inrättnings bildande, som ofvanbemälda komité meddelat, framgår äfven, att detta ursprungligen varit det syftemål, som dervid varit afsedt. Enligt Kongl. Kungörelsen den 29 Juni 1798 anslogs till denna inrättning »såsom en början och grundläggning derjemte för framtida fullständigare pensionsinrättning» ett belopp af 15,000 R:dr årligen, att efter vissa föreskrifter användas. Civilstatens pensionsinrättnings grundfond bildades ock af de från och med år 1802 uppkomna besparingar å berörda anslag, och utgjorde, enligt uppgift i ofvannämnda komitébetänkande, den 3 Juni 1825, då densamma af Statskontoret till inrättningen öfverlemnades, 397,014 R:dr 27 öre.

Utom det oegentliga deruti att tjänstemän pensioneras dels från Allmänna indragningsstaten och dels från en särskild af statsmedel under-

stödd pensionsfond, är det otvifvelaktigt en misshushållning att, oaktadt staten åtagit sig att från Allmänna indragningsstaten pensionera embets- och tjänstemän, likväl på samma gång med statsbidrag understödja en annan till en del på delegarnes bidrag grundad fond af den beskaffenhet, att den i anseende till de derifrån utgående pensionernas otillräcklighet allt mindre och mindre för sitt afsedda ändamål anlitas. Rättigheten till pension från Civilstatens pensionsinrättning har nemligen, på sätt komiterade upplyst, varit så föga begagnad, att de årligen utgifna pensionerna icke ens uppgått till beloppet af det inrättningen af statsmedel beviljade anslag. En rättelse härutinnan torde ju förr desto heldre böra vidtagas, då civilstatens pensionsfonder, enligt hvad revisionsberättelserna gifva vid handen, årligen ökas med ganska betydliga belopp, hvilka, enligt hvad nyss är nämnt, icke kunnat till sitt ursprungliga ändamål användas. På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer Utskottet,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes tillse, om och på hvad sätt Civilstatens pensionsinrättning må kunna så ordnas, att den sättes i stånd att helt och hållet öfvertaga samtliga civila tjänstemäns pensionering, så att dylik pensionering från Allmänna indragningsstaten komme att upphöra.

Allmänna indragningsstaten.

Angående
understöd åt
soldaten Gu-
staf Munter
enka och barn.

3:o. Under återopande af hvad uti bilagdt statsrådsprotokoll öfver Justitieärenden (Bil. 1 pag. 1) funnes anfördt, har Kongl. Maj:t, uti den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof, föreslagit, att för soldaten vid Westgöta regemente Gustaf Munter enka, *Maja Stina Svensdotter Munter* måtte å Allmänna indragningsstaten uppföras, dels en årlig pension af 50 R:dr, att utgå från innevarande års början, så länge hon lefver ogift, och dels ytterligare till hvarje af hennes och Munter tre minderåriga barn, dottren *Cajsa Lisa*, född den 7 Juli 1865, samt sönerne *Johan Ludvig*, född den 1 Juli 1867, och *Gustaf Gottfrid*, född den 21 Januari 1870, ett belopp af 25 R:dr, att likaledes från början af innevarande år och framgent, intilldess barnet uppnått 15 års ålder eller derförinnan med döden afgår, utbetalas.

Af

Af ofvanberörda statsrådsprotokoll inhemtas, bland annat, att Munter, hvilken under tjenstgöring vid fängbevakningskommendering å Carlsborgs fästning af vederbörande befälhafvare tillkallats att i arrest afföra tvänne kronoarbetskarlar, som voro af starka drycker öfverlastade och uppförde sig i hög grad vildsint, blifvit vid utförandet af denna befallning af den ene af dessa kronoarbetskarlar våldsamt misshandlad och efter några ögonblick aflidit; att, enligt vederbörande läkares, efter verkställd besigtning och liköppning afgifna attest, omförmälda misshandel vållat Munters död; samt att Munters efterlemnade tillgångar allenast utgjordes af nödiga husgerådseffekter, hvaraf behållningen, enligt bouppteckning, uppgått till 250 R:dr.

Då Munters död varit en omedelbar följd af det grofva våld, som mot honom föröfvats, under det han i statens tjenst fullgjorde honom anbefaldt uppdrag, synes billigheten fordra, att hans i fattigdom efterlemnade enka och barn för sitt nödortfiga uppehälle erhålla något understöd af allmänna medel; och Utskottet hemställer alltså,

att de af Kongl. Maj:t för förre soldaten vid Westgöta regemente Gustaf Munters enka, Maja Stina Svensdotter Munter och hennes trenne minderåriga barn, dottren Cajsa Lisa och sönerna Johan Ludvig och Gustaf Gottfrid, å allmänna indragningsstaten äskade belopp af 50 R:dr för enkan och 25 R:dr för hvarterdera af barnen, måtte af Riksdagen beviljas, att årligen från och med innevarande års början utgå på sätt Kongl. Maj:t föreslagit.

4:o. Ut i särskild nådig proposition af den 26 sistlidne Januari (N:o 19) har Kongl. Maj:t föreslagit, att Vaktknekten vid länsfängelset i Linköping *Nils Nilsson* måtte berättigas att från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från vaktknektsbefattningen vid berörda fängelse, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension för sin återstående lifstid till belopp af 400 R:dr; och är uti den nådiga propositionen, bland annat, meddeladt, att Nilsson, som är född den 24 Mars 1803, sedan 1847 varit såsom vaktknekt vid länsfängelset anställd och sina åligganden vid befattningen utan anmärkning fullgjort; att han är stadd i torftiga ekonomiska villkor och alltsedan Februari månad sistlidne år varit sjuk af gikt, samt att han till följd af ålder och fortfarande sjuklighet är oförmögen att sin tjenstebefattning bestrida, äfvensom att han åtnjutit i lön 400 R:dr, beklädnadsbidrag 48 R:dr jemte årlig gratifikation, som för år 1869 uppgått till 90 R:dr.

Angående pension åt Vaktknekten Nils Nilsson.

Med afseende å hvad sålunda förekommit, får Utskottet hemställa, att Riksdagen måtte den af Kongl. Maj:t för Vakt-knekten vid Linköpings länsfängelse Nils Nilsson be-gärda pension, 400 R:dr årligen, bevilja.

Angående pen-
sion åt Ser-
geanten C. I.
A. Gyllen-
hammar.

5:o. Då genom vederbörligt läkarebetyg blifvit styrkt, att Furiren vid Första lifgrenadier-regementet, Sergeanten *Carl Isak Adolf Gyllenhammar* lede af fullkomlig döfhet, som måste anses obotlig, och att han derigenom vore till krigstjänst oduglig, har Kongl. Maj:t, med anledning af Rikets Ständers vid 1854 års riksdag meddelade förklarande i fråga om obotlig ansedd, lam, blind eller sinnessvag tjänstemans skiljande från ordinarie beställning i rikets tjänst, föreslagit, att Sergeanten Gyllenhammar måtte med månaden näst efter den, i hvilken han erhöile afsked ur krigstjensten, på allmänna indragningsstaten uppföras till åtnjutande under sin återstående listid af en årlig pension till belopp af 300 Riksdaler, motsvarande i det närmaste hans nu innehafvande aflönningsförmåner; dock med vilkor att Gyllenhammar, som redan vore berättigad att mot expektansafgifters erläggande, efter afgång ur tjensten, framdeles komma i åtnjutande af pension från Arméens pensionskassa, skulle åligga att från den tidpunkt, då han sålunda egde uppbära pension från berörda kassa, vidkännas en mot beloppet deraf svarande minskning i pensionen på indragningsstaten.

Af statsrådsprotokollet (bil. 3 b pag. 29) och frågan rörande handlingar har Utskottet inhemtat, att Gyllenhammar är född den 2 April 1826, inträdt i tjänst år 1842 samt med fem minderåriga barn befinner sig i medellösa omständigheter, äfvensom att han, enligt läkares intyg, lider af fullkomlig döfhet, som måste anses för obotlig, och att han genom denna åkomma är fullkomligt oanvändbar vid all fälttjänstgöring och således till krigstjänst oduglig.

Enär Gyllenhammar, som, enligt hvad af statsrådsprotokollet jemväl inhemtas, är berättigad att från och med den 1 Maj 1876 tillträda pension med 120 R:dr årligen i 11:te klassen från Arméens pensionskassa, ehuru till fälttjänstgöring oanvändbar, utan synnerlig olägenhet torde kunna i annan tjänstgöring vid regementet användas, intill dess han af berörda pension kommer i åtnjutande, får Utskottet hemställa, att Kongl. Maj:ts nådiga förslag om pension för Sergeanten C. I. A. Gyllenhammar icke måtte af Riksdagen bifallas.

Angående pen-
sion för Löjtnanten Ph. von
Krusenstjerna.

6:o. Likaledes har Kongl. Maj:t föreslagit, att Löjtnanten vid Calmar regemente *Philip von Krusenstjerna* måtte med månaden näst efter den,

hvari han erhåller afsked ur krigstjensten, få uppföras på Allmänna indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension till belopp af 450 Rdr, motsvarande von Krusenstjernas lön enligt normalstat; dock med vilkor att han från tjensten afgår innan han blifver till pension ur Arméens pensionskassa berättigad; Varande i afseende å denna fråga uti statsråds-protokollet (Bil. 3 b pag. 31) meddeladt, att von Krusenstjerna, som i flera år lidit af ett kongestions-tillstånd med åtföljande blodöfverfyllnad i hjernan samt deraf förorsakad sinnesrubbing, fortfarande ännu lider af dessa åkommor, och att hans sinnesjukdom numera, enligt läkares iutyg, ingått i det stadium, som anses obotligt.

Efter tagen kännedom af de till ärendet hörande handlingar får Utskottet, i betraktande af ofvan anförda förhållande, hemställa,
att Riksdagen må den för Löjtnanten Philip von Krusenstjerna äskade årliga pension af 450 Riksdaler bevilja.

7:o. Till understöd åt ännu qvarlevande *landtvärnsmän* har Kongl. Maj:t för år 1872 äskat enahanda belopp, som för innevarande år beviljats, eller 20,000 Riksdaler. *Angående understöd åt landtvärnsmän*

I afseende å ifrågavarande anslagsbehof innehåller statsråds-protokollet (Bil. 3 a pag. 27), dels att ett belopp af 25 R:dr kunnat till hvarje understödstagare utdelas af det för år 1870 anvisade anslag af jemväl 20,000 Rdr, och dels att, ehuru under innevarande år understödsbeloppen, i anseende till afgång bland understödstagarne, torde kunna i någon mån förhöjas, anslaget likväl äfven för nästkommande år syntes blifva till oförändradt belopp behöfligt, hvarjemte, enligt samma protokoll, Chefen för Landtförsvars-departementet uttryckt den åsigt, att ifrågavarande understöd icke borde öfverstiga 30 R:dr för hvarje person; hemställande Utskottet,

att Riksdagen måtte till understöd åt sådane efter 1808 och 1809 års krig qvarlevande landtvärnsmän, som deraf äro i behof, å Allmänna indragningsstaten till Kongl. Maj:ts disposition anvisa för år 1872 ett belopp af 20,000 Riksdaler.

8:o. Beträffande Kongl. Maj:ts nådiga förslag, att den nu å Femte Hufvudtiteln uppförda indragningsstat jemte de till densamma utgående aflöningar måtte till Allmänna indragningsstaten öfverflyttas, kommer Utskottet att vid afgifvande af utlåtande angående regleringen af utgifterna under Femte Hufvudtiteln meddela yttrande; hvilket Utskottet här endast skolat

Angående öfverflyttning till Nionde hufvudtiteln af Femte hufvudtitels nuvarande indragningsstat.

anmäla.

Angående
pension åt
extra Batal-
jonsläkaren
J. G. M. Bro-
valls enka.

9:o. Med anledning af en utaf extra Bataljonsläkaren vid Kongl. Flottan J. G. M. Brovalls enka, *Anna Lovisa Ulrika Brovall*, född *Svensson*, gjord, af Befälhafvaren vid Kongl. Flottans station i Carlskrona förordad, underdånig ansökning om årligt understöd för hennes återstående lifstid till det belopp Kongl. Maj:t kunde finna lämpligt, har Kongl. Maj:t, i betraktande deraf att extra Bataljonsläkaren Brovall, med vitsord om nit och välförhållande, varit anställd i rikets tjenst i 28 år, hvarunder han, såsom icke delegare i Amiralitets-krigsmanskassan, ej kunnat bereda sin enka gratial ur nämnda kassa, samt att enkan Brovall, som vore sjuklig och hade fyra barn, af hvilka två ännu voro omyndiga, befunne sig i mycket behöfvande omständigheter, föreslagit, att bemälda enka måtte uppföras å Allmänna indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af årlig pension å 125 Riksdaler, motsvarande beloppet af det gratial, som tillkommer Andre bataljonsläkares enka från Amiralitets-krigsmanskassan.

Då enellertid extra Bataljonsläkaren Brovall icke varit såsom ordinarie tjensteman i statens tjenst anställd, finner sig Utskottet böra hemställa,

att den af Kongl. Maj:t för enkan *Anna Lovisa Ulrika Brovall*, född *Svensson*, äskade pension icke måtte af Riksdagen beviljas.

Angående
pension åt
Professoren
J. S. Bagges
enka.

10:o. I betraktande af ej mindre framlidne Professoren J. S. Bagges långvariga och för Svenska bergshandteringen gagnande verksamhet såsom lärare vid Bergsskolan i Falun, än ock den nödställda belägenhet, hvaruti hans efterlemnade enka jemte en sjuklig dotter sig befunne, har Kongl. Maj:t föreslagit, att Professoren Bagges enka, *Anna Margaretha Ödman* måtte undfå en årlig pension af 500 Riksdaler, att från och med år 1872 från Allmänna indragningsstaten utgå.

Af statsråds-protokollet (Bil. 5 a pag. 1) äfvensom af de till frågan hörande handlingar inhemtas, att bemälda enka är född den 24 Februari 1804 och således numera uppnått en ålder af 67 år; att både hon och hennes dotter äro sjukliga, den sednare, 30 år gammal, till kropps- och själskrafter så försvagad att hon icke förmår sig sjelf vårda, än mindre till sin bergning något bidraga; att qvarlätenskapen efter Professoren Bagge icke räckt till gäldens betäckande; samt att Statskontoret, hvars underdåniga utlåtande i ämnet infordrats, — enär Professoren Bagge genom bildandet af Bergsskolans värderika samlingar af modeller och ritningar jemte utgifvandet af skrifter beredt den Svenska bergshandteringen stort gagn, — hemställt, att Kongl. Maj:t måtte af

Riksdagen äska den nu för Professoren Bagges enka föreslagna pensionen af 500 R:dr.

Med afseende såväl å ofvan anförda omständigheter, som äfven derå, att Professoren Bagge, hvilken afled den 4 Februari 1870, endast för något mer än ett år kommit i åtnjutande af den honom vid 1868 års riksdag beviljade pension till belopp af 2,850 R:dr, finner sig Utskottet böra hemställa,

att den af Kongl. Maj:t för Professoren J. S. Bagges enka Anna Margaretha Ödman föreslagna årliga pension af 500 R:dr måtte af Riksdagen beviljas.

11:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att Länsmannen i norra distriktet af Walbo härad i Elfsborgs län *Emanuel Sandberg* måtte uppföras å Allmänna indragningsstaten, för att, från och med månaden näst efter erhållet afsked, för sin återstående lifstid derifrån komma i åtnjutande af en mot $\frac{3}{4}$ delar af länsmanlönen svarande årlig pension af 525 Riksdaler; och är, beträffande denna fråga, uti statsråds-protokollet (Bil. 5 a pag. 2 och 3), bland annat, meddeladt, att Sandberg, som är född den 19 Oktober 1816 och den 23 September 1845 inträdt i Statens tjänst, till följd af obotlig sjukdom är oförmögen att vidare bestrida sin tjänstebefattning, från hvilken han i flera år åtnjutit ledighet; att han med hustru och fem minderåriga barn befinner sig i alldeles utblottad belägenhet; samt att han, enligt hvad Direktionen för Civilstatens pensionsinrättning upplyst, icke kan af nämnda inrättning erhålla understöd till högre belopp än 133 R:dr 33 öre.

I betraktande af dessa omständigheter, och då det icke kan vara förenligt med god ordning eller det allmännas kraf å tjänsteskyldigheternas behöriga fullgörande, att Sandbergs nu innehafvande länsmanstjänst under längre tid af vikarie uppehålls, får, jemte erinran, att det föreslagna pensionsbeloppet motsvarar hvad Sandberg är berättigad att under tjänstledighet af lönen uppbära, Utskottet hemställa,

att den af Kongl. Maj:t för Länsmannen Emanuel Sandberg begärda pension af 525 R:dr måtte af Riksdagen beviljas.

12:o. Då förre Underjägaren å kronoparken Vestra Kinneskogen i Skaraborgs län *Conrad Roos*, som är född 1804 och sedan år 1828 eller under mer än 41 år tjänstgjort såsom skogsbetjent, till dess han på derom framställd begäran i Januari 1870 erhållit afsked, under tiden med utmärkt nit och ordentlighet skött sin befattning, har Kongl.

Angående
pension åt
Länsmannen
*Emanuel
Sandberg*

Angående
pension åt
Underjägaren
C. Roos.

Maj:t föreslagit, att Roos måtte uppföras å Allmänna indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension å 150 R:dr; och får, med hänseende till Roos' långvariga och väl vitsordade tjenstgöring, Utskottet hemställa,

att ifrågavarande nådiga framställning måtte af Riksdagen bifallas.

Ang. ersättning till arrendatoren af indragna häradskrifvarebostället Stora Hjerpetorp för förlust af ett qvarnställe.

13:o. Sedan Kongl. Maj:t genom nådig resolution den 6 Augusti 1869 förklarar Arrendatoren Jonas Niklasson, hvilken, enligt kontrakt med Kammarkollegium, på 30 år, räknade från midfastan 1848, arrenderat numera till statsverket indragna häradskrifvarebostället Stora Hjerpetorp N:o 1 i Elfsborgs län, berättigad att såsom ersättning för ett bostället tillhörigt qvarnfall, som genom sänkning af sjön Eldmörjan gått förloradt, årligen utbekomma ett belopp af 37 R:dr 50 öre, så har Kongl. Maj:t nu begärt, att nämnda belopp måtte varda å Allmänna indragningsstaten uppfördt, att under det återstående af arrendetiden från och med år 1871 till Jonas Niklasson årligen utgå; och får, med hänvisande till hvad statsråds-protokollet (Bil 6 pag. 64—65) rörande denna fråga innehåller, Utskottet hemställa,

att omförmälda nådiga framställning måtte af Riksdagen bifallas.

Ang. pension åt Adjunkten P. A. Säve.

14:o. Sedan Domkapitlet i Wisby i underdånighet anmält, att Adjunkten vid dervarande elementarläroverk *Per Arvid Säve*, som från den 27 Januari 1834 varit anställd vid nämnda läroverk, men under flera år varit af sjukdom hindrad att sin tjenst bestrida och icke egde hopp att kunna åter inträda i tjenstgöring, anhållit om afsked från sin befattning vid läroverket, med rättighet att af sin nuvarande lön, 3,000 R:dr, för sin återstående lefnad bibehålla 2,000 R:dr, samt Statskontoret, öfver ifrågavarande ansökning hört, bland annat anført, att, ehuru Säve, som vore 59 år gammal och varit i statens tjenst anställd inemot 37 år, icke uppfyllt de i afseende å lefnadsålder och tjensteår för åtnjutande af pension å Allmänna indragningsstaten stadgade vilkor, Statskontoret likväl, då Säve vore af kronisk sjukdom oförmögen att fullgöra sin undervisningsskyldighet, utan hopp att kunna sin tjenst återtaga, samt det för undervisningen måste anses vara synnerligen önskvärdt, att ifrågavarande adjunksbeställning blefve med tjenstbar ordinarie innehafvare försedd, ansåge sig af dessa och i öfrigt angifna grunder ega anledning tillstyrka, att dylik pensionsförmån måtte Säve beviljas; så har Kongl. Maj:t, med afseende å hvad sålunda förekommit, be-

gärt, att Adjunkten Säve, hvars framstående förtjenster om den antiqvariska forskningen äfven syntes böra tagas i betraktande, måtte, efter erhållet afsked, uppföras å Allmänna indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af 2,000 Rd:r årlig pension.

Då det belopp, hvarmed den föreslagna pensionen understiger Säves nu innehafvande lön, motsvarar en adjunktslön i första lönegraden, och således statsverket för de första fem åren icke lär komma att genom pensioneringen vidkännas någon ökad utgift, får Utskottet, med afseende jemväl å Säves förtjenstfulla verksamhet inom området för den antiqvariska forskningen, hemställa,

att Riksdagen måtte för Adjunkten vid Wisby elementarläroverk P. A. Säve å Allmänna indragningsstaten uppföra en årlig pension af 2,000 R:dr, att utgå från och med månaden näst efter den, hvarunder afsked varder Säve beviljad.

15:o. Likaledes har Kongl. Maj:t föreslagit, att Adjunkten vid elementarläroverket i Jönköping *Johan August Lagerqvist* måtte å Allmänna indragningsstaten erhålla lifstidspension till belopp af 1,125 R:dr, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked från tjensten varder honom beviljad; och är, i afseende härå, uti statsrådsprotokollet (Bil. 7 pag. 32), bland annat, meddeladt, att Lagerqvist, som är född den 21 Februari 1821, år 1854 förordnades till extra lärare och år 1859 utnämndes till ordinarie adjunkt vid Jönköpings läroverk, med skicklighet, nit och synnerlig samvetsgrannhet till läroverkets sanna bästa skött sina åligganden, till dess han ifrån medlet af September månad 1867 för sjukdom åtnjutit tjänstledighet, samt att han nu vore lidande af obotlig hjernsjukdom och ej vidare komme att blifva fullt duglig att sin tjänst bestrida, på grund af hvilka förhållanden, och med hänsyn till vigten deraf, att adjunkts-befattningen af en fullt tjänstbar ordinarie lärare innehades, Statskontoret, i frågan hört, tillstyrkt aflåtande af nådig proposition om berättigande för Lagerqvist att från Allmänna indragningsstaten undfå pension, hvars belopp, i öfverensstämmelse med hvad i flera likartade fall tillförene egt rum, Statskontoret icke ansett böra bestämmas högre än till tre fjerdedelar af hans nuvarande adjunktslön i andra lönegraden, eller till 1,125 R:dr.

Efter tagen kännedom af de till frågan hörande handlingar får Utskottet, med afseende å hvad ofvan finnes anfördt, hemställa,

att Riksdagen må den af Kongl. Maj:t för Adjunkten vid Jönköpings elementarläroverk J. A. Lagerqvist be-
gärda pension å 1,125 R:dr bevilja.

*Ang. pension
åt Adjunkten J.
A. Lagerqvist.*

Angående pen-
sion åt Rektorn
C. Rääfs
enka.

16:o. Med afseende å hvad i statsråds-protokollet (Bil. N:o 7, pag. 33—34) finnes anfördt, beträffande ej mindre afiidne Rektoren vid elementarläroverket i Carlskrona Carl Rääfs långvariga och i högsta måtto förtjenstfulla verksamhet såsom lärare och styresman för berörda läroverk, än ock hans åldriga och sjukliga enka *Henrietta Katarina Nordströms* medellöshet, har Kongl. Maj:t vidare föreslagit, att såsom understöd för hennes återstående lifstid inåtte å Allmänna indragningsstaten åtbemälda enka uppföras ett belopp af 300 R:dr för år, räknadt från den 1 Maj 1871, då det henne tillkommande nådår går till ända; Och får Utskottet, efter tagen kännedom af de till ärendet hörande handlingar och med åberopande af hvad ofvanberörda statsråds-protokoll innehåller, hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga förslag, må för afiidne Rektoren C. Rääfs enka, *Henrietta Katarina Rääf*, född *Nordström*, å Allmänna indragningsstaten uppföra ett årligt understöd af 300 R:dr, att, från den 1 Maj innevarande år, under hennes återstående lifstid utgå.

Ang. pension åt
afiidne Rektor
C. F. Vierecks
dotter *Hedvig*
Gustafva Juli-
ana.

17:o. Uti en inom Andra Kamnaren väckt, till Utskottet remitterad motion (N:o 45) har Herr *F. Asker*, under åberopande bland annat af det outtröttliga nit, som afiidne Rektorn vid f. d. elementarskolan i Gefle, *C. F. Viereck*, under utöfningen af sitt lärarekall, i lifstiden ådagalagt, samt hans förtjenster om lärobokslitteraturen, föreslagit, att den pension, som Rikets åren 1853—1854 församlade Ständer med 200 R:dr Banko eller 300 R:dr Riksmynt gemensamt beviljat bemålde Vierecks tvänne ogifta döttrar, *Sofia Ulrika Wilhelmina* och *Hedvig Gustafva Juliana*, med 100 R:dr Banko till hvardera, måtte, sedan den äldre system numera afiidit, till oafkortadt belopp få utgå till den öfverlevande system *Hedvig Gustafva Juliana Viereck*; men då vid de sednast förflutna riksdagarne enskilde motionärers framställningar om beviljande af pensioner städse blifvit af Riksdagen lemnade utan afseende, samt Kongl. Maj:t icke lærer sakna medel att, derest behovet hos Kongl. Maj:t anmäles och befinnes trängande eller omständigheterna i öfrigt dertill föranleda, bevilja det tillfälliga understöd, som må pröfvas lämpligt, hemställer Utskottet,

att Herr Askers ifrågavarande motion icke må till någon åtgärd föranleda.

18:o.

18:o. Då riksmarkegångspriset å spannmål åren 1868, 1869 och 1870 utgjort i medeltal 2 R:dr 69 öre kubikfoten, motsvarande 16 R:dr 99 öre för tunnan, eller 6 R:dr 49 öre utöfver det värde, 10 R:dr 50 öre för tunnan, hvartill spannmålen vid 1841 års statsreglering beräknades, har Kongl. Maj:t föreslagit, att den lönefyllnad, hvarom, jemlikt då stadgade grunder, de embets- och tjenstemän m. fl., som före vidtagandet af berörda statsreglering tillträdtt och ännu bibehålla löner med derunder beräknad spannmål, äro tillförsäkrade, måtte af Riksdagen bestämmas till nämnda prisskilnad, 6 R:dr 49 öre för tunnan, till utgående från allmänna indragningsstaten.

Angående spannmålstillökning för en del äldrelöner.

Vid det af Statskontoret upplysta förhållande, att beloppet af den spannmål, som inbegripes under lönerna för sådana äldre löntagare, för närvarande utgör 569 tunnor, skulle således till bestridande af ifrågasvarande utgift erfordras i jemnadt tal en summa af 3,700 R:dr.

Utskottet hemställer,

att för de tjenstemän, hvilka äro berättigade till spannmålstillökning utöfver det i staterna beräknade pris af 7 R:dr Banko, denna tillökning måtte för hvarje under lönerna beräknad tunna spannmål bestämmas till 6 R:dr 49 öre.

19:o. Enär det för allmänna indragningsstaten uppförda förslagsanslag, hvilket nu utgör 892,842 R:dr 1 öre, i följd af föreslagen öfverflyttning af den till Femte Hufvudtiteln nu hörande indragningsstat, borde ökas med 20,799 R:dr 98 öre, hvaremot öfriga åskade anvisningar kunde antagas blifva ungefärligen motsvarade af de besparingar, som genom äldre pensionstagares afgang uppkomma, så har Kongl. Maj:t, af denna anledning och för vinnande af jemn slutsumma å Riksstaten i sin helhet, föreslagit att ifrågasvarande anslag för nästa statsregleringsperiod måtte bestämmas till 913,642 R:dr 1 öre; men då Utskottet, på sätt här ofvan är omförmäldt, ännu icke till behandling förehåft frågan om den föreslagna öfverflyttningen från Femte Hufvudtiteln, har Utskottet ansett sig för närvarande icke böra tillstyrka den förhöjning i förevarande anslag, som af berörda öfverflyttning skulle föranledas; hemställande alltså Utskottet,

Angående Allmänna Indragningsstatens anslagsbelopp.

att anslaget till Allmänna Indragningsstaten må tillsvidare uppföras till oförändradt belopp dock med den jemkning, som för jemnande af Riksstatens slutsummor kan blifva erforderlig.

Kongl. Maj:t har vidare gjort framställning om beviljande af nedannämnda extra anslag för år 1872.

Arméens pensionering.

20:o. I och för *arméens pensionering* har Kongl. Maj:t äskat *dels* för upprätthållande af *arméens pensionskassas egen pensionering* en summa af 85,500 R:dr, eller enahanda belopp, som för innevarande år finnes anvisadt, och *dels för fortfarande tillämpning af nu gällande pensionsstater* af den 9 Februari 1858 och den 6 November 1860 ett kreditiv å 245,000 R:dr, att användas till betäckande af den skilnad, som för arméens pensionskassa under år 1872 kan uppstå genom den ifrågavarande pensioneringens tillämpning.

Beträffande det förstnämnda af ifrågavarande anslagsbehof får Utskottet erinra, att, enligt hvad Statsråds-protokollet (Bil. 3 a pag. 26) gifver vid handen, det för år 1869 beviljade bidrag till enahanda belopp som det nu äskade, eller 85,500 R:dr, lemnat ett öfverskott af 18,743 R:dr 84 öre, hvilket komme att till statsverket återlevereras, samt att, enligt hvad Utskottet inhämtat, jemväl å de närmast föregående årens anslag af lika belopp uppkommit icke obetydliga öfverskott, uppgående

för år 1866 till	R:dr 17,554: 74,
» 1867 »	» 19,794: 07,
» 1868 »	» 25,327: 17,

och synes alltså någon nedsättning af ifrågarande anslag nu utan olägenhet kunna ega rum.

Vidkommande åter det till fyllnadspensioner begärda kreditivet för tillämpning af nu gällande pensioneringsstater för arméens befäl och tjänstemän, har Utskottet icke haft något att anmärka vid den beräkning öfver detta behof, som i statsråds-protokollet finnes framlagd; hvadan Utskottet hemställer:

- a) att, för upprätthållande af arméens pensionskassas egen pensionering, må för år 1872 på extra stat anvisas ett kreditiv å 70,000 Riksdaler, med skyldighet för pensionskassan, att till Riksgälds-kontoret afstå det för året pensionskassan tillkommande förhöjda vederlag för de till statsverket indragna rusthållsavgifterna och under enahanda vilkor i öfrigt, som hittills egt rum, eller att årsanslaget qvartalsvis utbetalas, med förbindelse för pensionskassans direktion att, så snart årets räkenskaper hunnit avslutas, behörigen ådagalägga, om hela anslaget eller

huru stor del deraf för ändamålet varit behöfligt, samt att, i händelse det lyftade beloppet icke åtgått, öfverskottet återlemna; och

- b) att för fortfarande tillämpning af nu gällande pensionsstater af den 9 Februari 1858 och den 6 November 1860 måtte för år 1872 anvisas på extra stat ett kreditiv af 245,000 Riksdaler, att användas till betäckande af den skilnad, som för arméens pensionskassa under samma år kan uppstå genom den ifrågavarande pensioneringens tillämpning och att utbetalas sålunda, att hälften deraf utgifves den 1 April och andra hälften den 1 Oktober, med förbindelse för direktionen att, vid requirerande af första halfårets belopp, med afslutade räkenskaper redovisa föregående årets utgift.

21:o. Slutligen har Kongl. Maj:t äskat att följande kreditiv måtte anvisas, nemligen,

Angående pensionering af Sjöförsvarets embets- och tjenstemän samt gemenskap.

dels för att fortfarande ej mindre sätta *Amiralitets-krigsmanskassan* i stånd att till sjöförsvarets embets- och tjenstemän samt betjente, som söka afsked, genast utgifva pensioner, enligt de för kassan nu gällande pensionsgrunder, än äfven utgöra tillgång till de dem tillförsäkrade fyllnadspensioners utbetalande R:dr 75,000: —

dels för upprätthållande af den sjöförsvarets afskedade gemenskap förunnade förbättrade pensionering » 40,000: —

eller tillhopa R:dr 115,000: —

med direktionen öfver nämnda kassa lemnad rättighet att å berörda kreditiv under loppet af år 1872 lyfta hvad för omförmälda behof blifver erforderligt.

Till förberörda ändamål äro för innevarande år såsom kreditiv anvisade 72,000 R:dr för fortsatt tillämpning af staten för pensionering af sjöförsvarets embets- och tjenstemän samt betjente, och 40,000 R:dr för upprätthållande af den gemenskapen vid sjöförsvaret förunnade förbättrade pensionering, och Kongl. Maj:t har alltså i förstnämnda hänseende för år 1872 äskat en förhöjning af 3,000 R:dr.

Rörande behovet af denna förhöjning är i statsråds-protokollet (Bil. 4 pag. 41) hufvudsakligen anfördt, att Kongl. Maj:t ansett den form af kreditiv, under hvilken de nu ifrågavarande bidragen till pensioneringen utginge, böra föranleda den förändring i de för desamnas be-

gagnande hitintills föreskrifna villkor, att hvad som å ett års kreditiv ej behöfver för pensioneringen under samma år användas, icke vidare finge till ett påföljande år reserveras, men att, i sådant fall, förstnämnda kreditiv ej kunde anses för sitt ändamål tillräckligt, enär, enligt uppgift från direktionen öfver Amiralitets-krigsmanskassan, till pensionering af sjöförsvarets embets- och tjenstemän samt betjente för år 1869 erfordrats statsbidrag af 73,306 R:dr. Till samma kassa utginge dessutom, enligt Kongl. Brevet den 18 Januari 1853, från Femte Hufvudtitelns allmänna besparingar ett belopp af 1,905 R:dr, i afseende å hvilket statsbidrag blifvit meddeladt, att, sedan vid 1850—1851 årens riksdag Rikets Ständer — jemte det de, för sin del, medgifvit att de vakans- och förslagsliggetids-löneinnehållningar, hvilka dittills, vid inträffade ledigheter, tillfallit Civilstatens pensionskassa, Arméens pensionskassa och Amiralitets-krigsmanskassan, finge upphöra — beviljat såsom bidrag till ersättning för den förmån, hvaraf dessa kassor genom förändringen skulle gå i mistning, ett årligt anslag af 5,000 R:dr Banko, att på Riks-statens Nionde Hufvudtitel uppföras till Kongl. Maj:ts disposition, såvida Kongl. Maj:t funne för godt att af de på hufvudtitlarne härigenom uppkommande ökade besparingar anvisa de summor, hvilka utöfver dessa 5,000 R:dr Banko såsom ersättning åt förenämnda pensionskassor erfordrades; så hade Kongl. Maj:t genom ofvanberörda nådiga bref förständigat Förvaltningen af Sjö-ärendena att tillse, det af lönebesparingarne å Femte Hufvudtiteln i första rummet från och med år 1852 beräknades och utginge den ersättning, som, utöfver beviljad anslag, borde tillkomma Amiralitets-krigsmanskassan för de densamma förut anslagna, men frångångna förslags-liggetidsbesparingar; och hade denna ersättning sedermera utgått med omförmälda belopp af 1,905 R:dr.

Då emellertid en dylik anvisning på kommande tillfälliga besparingar icke borde längre fortfa, har Kongl. Maj:t, med anledning häraf och på grund af hvad ofvan är anfördt, föreslagit det först omförmälda kreditivets förhöjning till 75,000 R:dr, i hvilket belopp då jemväl vore inbegripen ersättning för ofvannämnda 1,905 R:dr, som i sådant fall icke vidare skulle komma att från hufvudtitelns allmänna besparingar för ändamålet utgå.

Jemlikt särskilda nådiga föreskrifter ingår omförmälda ersättning för mistade löneinnehållningar till den under Amiralitets-krigsmanskassan hörande enke- eller gratialfonden, och *då* således dessa medel användas för annat ändamål än det, hvartill ifrågavarande för uppehållande af pensioneringen för sjöförsvarets embets- och tjenstemän samt betjente beviljade kreditiv är afsedt, *då*, på sätt ofvan är omförmäldt, Rikets

Ständer begärt att ersättningen måtte anvisas å hufvudtitlarnes allmänna besparingar, dit de besparade lönerna numera ingå, samt *da* enahanda anvisning af samma anledning förefinnes å allmänna besparingarne under Andra, Fjerde, Sjetten, Sjunde och Åttonde Hufvudtitlarne, torde ofvanberörda ersättningsbelopp, 1,905 R:dr, lämpligast böra äfven framgent af Femte Hufvudtiteln allmänna besparingar utgå och således den af Kongl. Maj:t äskade kreditivsumma 75,000 R:dr kunna med samma belopp, eller i rundt tal 2,000 R:dr, nedsättas; hvadan Utskottet, som vid det för gemenskapens pensionering begärda kreditiv icke haft något att erinra, hemställer,

att Riksdagen måtte Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning på det sätt bifalla, att för år 1872 följande två kreditiv på Statskontoret anvisas, nemligen:

för att fortfarande ej mindre sätta Amiralitets-krigsmanskassan i tillfälle att till sjöförsvärets embets- och tjenstemän samt betjente, som söka afsked, genast utgifva pension, enligt de för kassan gällande pensioneringsgrunder, än äfven utgöra tillgång för de dem tillförsäkrade fyllnadspensioners utbeta-

lande R:dr 73,000: —

samt för upprätthållande af den sjöförsvärets afskedade gemenskap förunnade förbättrade pensionering » 40,000: —

tillhopa R:dr 113,000: —

med rättighet för direktionen öfver Amiralitets-krigsmanskassan att å dessa kreditiv under loppet af år 1872 lyfta hvad som för omförmälda behof blifver erforderligt.

Stockholm den 9 Mars 1871.

På Stats-Utskottets vägnar:

ARVID FR:SON POSSE.

Reservationer:

Vid 2:dra punkten (angående pensionsväsendet):

af Herrar *Carl Ifvarsson, Liss Olof Larsson, E. Key, Ola Bosson Olsson* och *Sven Nilsson* i Efveröd, hvilka, med hufvudsakligt biträdande af det utaf 1869 års Riksdags Stats-Utskott i Utlåtandet N:o 40 punkten 1 uti enahanda ämne gjorda förslag och under åberopande af den der intagna motivering, förenade sig om följande hemställan:

att Riksdagen måtte anhålla, att Kongl. Maj:t behagade tillse, om icke Staten skulle kunna helt och hållet befrias från skyldigheten att pensionera sina embets- och tjenstemän derigenom, att åt desse bereddes tillfälle att i en allmän lifförsäkrings- och pensionsanstalt vinna inträde mot afgifter, som till en början må af Staten bekostas, för att sedermera af tjenstemännen sjelfva utgöras emot viss tillökning i aflöningen, der sådant anses erforderligt, och att Kongl. Maj:t tacktes låta utreda lämpligaste sättet för tillvägabringande af en sådan lifförsäkrings-anstalt, samt till Riksdagen aflåta de förslag, som af en dylik utredning samt af öfriga förekommande omständigheter kunna föränledas, äfvensom att Riksdagen måtte till bestridande af kostnaderna för nämnda utredning anvisa ett extra anslag för år 1872 af 10,000 R:dr.

Vid 5:te punkten (angående pension för Sergeanten C. J. A. Gyllenhammar):

af Herrar Friherre *F. A. Funck, F. Brusewitz, E. af Klint* och Grefve *L. af Ugglas*.

Vid 9:de punkten (angående pension för extra Bataljonsläkaren Brovalls enka):

af Herrar *E. af Klint* och Grefve *C. Beckfriis*.

Tab. Litt. A.

Tabell öfver de ordinarie anslagen

1871 års Riks-stat anslår:											
Förslagsanslag:											
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa Riksmünt.	
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kub.f.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
98,485	50	—	—	—	—	—	—	—	—	98,485	50
70,219	50	—	—	—	—	—	—	—	—	70,219	50
193,058	98	—	—	—	—	24,713	3	51,897	93	244,956	91
46,295	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46,295	—
3,239	16	—	—	—	—	25,315	2	53,161	92	56,401	8
5,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—
74,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74,000	—
Tpt	490,298	14	—	—	—	50,028	5	105,059	85	595,357	99

Pensions- och Indrag-

A. Pensions-

Civilstatens Pensionskassa:
Pensionsstaten för civile em-
Dito för deras enkör och omyn-
Ersättning för mistade löne-
Dito för nådårs- o. begrafnings-
För pensionering af kommi-
te dessa tjenstemäns enkör

Arméens Pensionskassa:
Pensionsstaten för militäre em-
samt underofficerares enkör
Ersättning för mistade lönein-
Dito för nådårs- och begraf-
gar

Wadstena Krigsmanshuskassa ...
Amiralitets-krigsmanskassan:
Förra anslaget under denna
Ersättning för mistade löne-
Dito för nådårs- och begraf-
gar

Invalidhusfonden
För blesserade Öfver- och Un-
Bidrag till handelsflottans pen-
te utgå, Förslagsanslag (förut
Nuvarande beloppet
Tillkommer, förhöjning

Pensions- och Indrag-

A. Pensions-

Civilstatens Pensionskassa:

Pensionsstaten för civile em-

Dito för deras enkor och omyn-

Ersättning för mistade löne-

Dito för nådårs- o. begrafnings-

För pensionering af kommi-

te dessa tjenstemäns enkor

Arméens Pensionskassa:

Pensionsstaten för militäre em-

samt underofficerares enkor

Ersättning för mistade lönein-

Dito för nådårs- och begraf-

gar

Wadstena Krigsmanshuskassa ...

Amiralitets-krigsmanskassan:

Förre anslaget under denna

Ersättning för mistade löne-

Dito för nådårs- och begraf-

gar

Invalidhusfonden

För blesserade Öfver- och Un-

Bidrag till handelsflottans pen-

te utgå, Förslagsanslag (förut

Nuvarande beloppet

Tillkommer, förhöjning

under

under Riks-statens Nionde Hufvudtitel.

nings-staterna:

staten.

[illegible]

Bih. till Riksd. Prot. 1871. 4 Saml. 1 Afd. 11 Häft.

1871 års Riks-stat anslår:

<i>Förslagsanslag:</i>											
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt ti-onde och ersättning för in-dragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål.				Summa Riksmünt.	
R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kub.f.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
Tpt 490,298	14	—	—	—	—	50,028	5	105,059	85	595,357	99
30,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—
2,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000	—
6,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—
Sg:r 528,298	14	—	—	—	—	50,028	5	105,059	85	633,357	99
889,897	12	2,729	72	151	75	30	2	63	42	892,842	1
S:a 1,418,195	26	2,729	72	151	75	50,058	7	105,123	27	1,526,200	—

Bidrag till folkskollärares pen-
 Bidrag till folkskolelärares enke-
 Bidrag till Kongl. Theaterns pen-

B. Allmänna

För diverse föremål, Förslags-

Förslag till blifvande Riks-stat:

Förslagsanslag:

Förslagsanslag:												
Penningar.	Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt ti-onde och ersättning för in-dragna tionde-anslag.		Oindelt spannmål.				Summa Riksmünt.			
					Mått.	Värde förslagsvis å 2 R:dr 10 öre kubik-foten.						
R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kub.f.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	
Transport	494,298	14					50,028	5	105,059	85	599,357	99
signering	30,000										30,000	
och pupillkassa	2,000										2,000	
sionskassor	6,000										6,000	
Sg:r	532,298	14					50,028	5	105,059	85	637,357	99
Indragningsstaten.												
anslag	889,897	12	2,729	72	151	75	30	2	63	42	892,842	1
Summa	1,422,195	26	2,729	72	151	75	50,058	7	105,123	27	1,530,200	

Litt. B.

Allmänna Indragningsstaten.

	Stats-Utskottet föreslår:	
	R.dr.	öre.
Ny anvisning.		
Soldaten Gustaf Munters enka, <i>Maja Stina Svendsdotter Munter</i> 50: —		
samt hvarje af hennes och Munters tre minderåriga barn dottern <i>Cajsa Lisa</i> , samt sönerna <i>Johan Ludvig</i> och <i>Gustaf Gottfrid</i> , ett belopp af 25 R.dr att utgå intill dess de uppnått 15 års ålder .. 75: —	125	—
Vaktnekten vid Linköpings länsfängelse <i>Nils Nilsson</i>	400	—
Löjtnanten vid Calmar regemente <i>Philip von Krusenstjerna</i>	450	—
Till understöd åt qvarlevande i behof stadde landtvärnsmän	20,000	—
Professoren J. S. Bagges enka, <i>Anna Margaretha Ödman</i>	500	—
Länsmannen i norra distriktet af Walbo härad i Elfsborgs län <i>Emanuel Sandberg</i>	525	—
Förre underjägaren å kronoparken Vestra Kinneskogen i Skaraborgs län <i>Conrad Roos</i>	150	—
Ersättning åt arrendatorn af indragna häradsskrifvarebostället Stora Hjerpetorp No 1 i Elfsborgs län, <i>Jonas Niclasson</i> , att under återstående arrendetiden från och med år 1871 utgå	37	50
Adjunkten vid elementarläroverket i Wisby, <i>Per Arvid Säve</i>	2,000	—
Dito " dito i Jönköping, <i>Johan August Lagerqvist</i>	1,125	—
Rektorn vid elementarläroverket i Carlskrona, <i>Carls Rüäfs enka, Henrietta Katharina Nordström</i> att utgå från den 1 Maj 1871	300	—
Summa	25,612	50

Litt. C.

Tabell öfver de extra ordinarie anslagen under Riksstatens Nionde Hufvudtitel.

		Stats-Utskottet föreslår:	
		R. dr.	ö. r.
Pensionsstaten.			
Arméens Pensionskassa:			
För upprätthållande af Arméens Pensionskassas egen pensionering, <i>creditiv</i>	70,000: —		
„ fortfarande tillämpning af nu gällande pensionsstater för arméens befäl och tjenstemän. <i>creditiv</i>	245,000: —	315,000	—
Amiralitets-krigsmanskassan:			
För fortsatt tillämpning af staten för pensionering af sjöförsvarets embets- och tjenstemän samt betjente, <i>creditiv</i>	73,000: —		
„ upprätthållande af den gemenskapen vid sjöförsvaret förunnade förbättrade pensionering, <i>creditiv</i>	40,000: —	113,000	—
	Summa	428,000	—